

D ô v o d o v á s p r á v a

A. Všeobecná časť

Návrh novely zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok sa predkladá v súlade s Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2004. Cieľom navrhovanej úpravy je najmä harmonizácia s právom EÚ a doplnenie tých ustanovení zákona, ktoré môžu pomôcť zefektívniť občianske súdne konanie.

Súdny dvor ES (ďalej len „ESD“) má výlučnú právomoc vydávať predbežné nálezy týkajúce sa

- a) výkladu zakladajúcich zmlúv (čl. 234 Zmluvy o založení ES v znení zmluvy z Nice ďalej len „ZES“) a čl. 105 Zmluvy o založení EURATOM v znení zmluvy z Nice) , výkladu hlavy IV. (čl. 68 – vízová, azylová , prisťahovalecká a iná politika týkajúca sa slobody pohybu osôb). Vykladá akty uskutočnené orgánmi spoločenstva a výnimkou opatrení zabezpečujúcich, aby občania EÚ a príslušníci tretích krajín neboli kontrolovaní pri prekračovaní vnútorných hraníc a platnosť rámcových rozhodnutí, dohovorov, opatrení na uskutočnenie spolupráce v policajných a justičných veciach (čl. 35 Zmluvy o EÚ v znení zmluvy z Nice (ďalej len „ZEÚ“)
- b) výkladu a platnosti aktov orgánov spoločenstiev a ECB
- c) výkladu štatútov orgánov zriadených aktom Rady, ak to tieto štatúty stanovia.

Doplnenie ustanovenia § 109 ods. 1 o dôvod prerušenia konania v prípadoch keď je potrebné vyriešiť predbežnú otázku je nevyhnutnou požiadavkou potrebnou pre postup národných súdov.

Do ustanovenia § 274 navrhovaného znenia novely sa zapracovalo výslovné použitie ustanovení o výkone rozhodnutia aj na rozhodnutia ESD a Súdu prvého stupňa, rozhodnutia Komisie a Rady, rozhodnutia a nariadenia ECB ukládajúce peňažný záväzok iným osobám ako štátu, čím sa do občianskeho súdneho poriadku premieta čl. 244 a čl.256 ZES.

Ďalšie zefektívnenie konania pred súdom by sa malo dosiahnuť rozšírením možností súdu prvého stupňa rozhodnúť o opravných prostriedkoch ak im v celom rozsahu vyhovie novou úpravou § 209, § 210 a § 210a, zavedením neprípustnosti odvolania v bagateľných sporoch a najmä zavedením trojmesačnej lehoty, v ktorej je súd povinný oznámiť účastníkom predpokladaný termín pojednávania a šesťmesačnej lehoty počítanej od nápadu veci na súd, v ktorej sa musí uskutočniť prvé pojednávanie. Touto navrhovanou úpravou sa má predchádzať zbytočným prieťahom v súdnom konaní.

Návrh novely obsahuje aj podstatnú časť úpravy týkajúcej sa správneho súdnictva, ktorá je reakciou na problémy vyskytujúce sa v aplikačnej praxi a zároveň reakciou na usporiadanie vecnej príslušnosti a otázok možnosti odvolania.

Vyhodnotenie používania niektorých nových inštitútov procesného práva pri aplikácii noviel a sporný výklad niektorých ustanovení vyvolal potrebu upresniť ich

a v celom texte zákona reagoval na nový zákon o advokácii ako aj na upresnenie pojmov, senát, predseda senátu, samosudca alebo súd.

Návrh novely je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI
návrhu zákona
s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

1. Navrhovateľ zákona : **vláda Slovenskej republiky**
2. Názov návrhu zákona : **zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov**

3. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii :

a) návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení, Národného programu pre prijatie *acquis communautaire*, odporúčané v prílohe Prípravy asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integrácie do vnútorného trhu Únie (Biela kniha), screeningu. Návrh patrí medzi úlohy vlády Slovenskej republiky podľa Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2004, v ktorom bola Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky uložená úloha č. 15 na mesiac marec predložiť tento návrh zákona.

b) nevyplývajú zo schválenej negociačnej pozície Slovenskej republiky ku kapitole č. 24

4. Problematika návrhu právneho predpisu :

a) Je upravená v práve Európskych spoločenstiev v čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, v ktorom sa ustanovuje právomoc Súdneho dvora Európskych spoločenstiev rozhodovať v konaní o predbežnej otázke zaslanej národnými súdmi,

b)

c) je upravená v práve Európskej únie v čl. 6 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii, ktorý odkazuje na zachovávanie základných ľudských práv ako ich zaručuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 Dohovoru – právo na spravodlivé súdne konanie),

d)

5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie :

Návrh zákona je úplne kompatibilný s právom Európskych spoločenstiev a s právom Európskej únie,

6. Gestor (spolupracujúce rezorty) :

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

7. Účasť expertov pri príprave návrhu právneho predpisu a ich stanovisko k zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie :

Pri vypracúvaní návrhu zákona nebola účasť experta.

**Doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov
a vplyvov na zamestnanosť**

1. Návrh zákona nezakladá nároky na verejné financie.
2. Návrh zákona je v súlade s prioritami a cieľmi hospodárskej politiky.
3. Návrh zákona nemá vplyv na životné prostredie.
4. Návrh zákona neovplyvní zamestnanosť a nevyžiada si zvýšenie počtu pracovníkov.

B. Osobitná časť:

K čl. I :

K bodu 1 (§ 5):

Zákonom č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov bol zrušený zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o komerčných právnikoch. Navrhovaná úprava reaguje na túto zmenu v celom texte občianskeho súdneho poriadku.

K bodom 2 až 9 (§ 15, 15a a 16):

Novela občianskeho súdneho poriadku - zákon č. 353/2003 Z. z., týkajúca sa ustanovení vzťahujúcich sa k námietkam zaujatosti vyvolala v interpretačnej praxi problémy na ktoré je potrebné reagovať. Ústavný princíp záruky výkonu súdnictva nestranným a nezávislým sudcom vyjadruje doposiaľ platné znenie občianskeho súdneho poriadku dostatočne, napriek tomu treba dôslednejšie oddeliť postup sudcu, ktorý má sám povinnosť oznámiť skutočnosti spochybňujúce jeho nezaujatosť, postup predsedu súdu a nakoniec práva a povinnosti účastníkov konania namietajúcich zaujatosť sudcu.

V ustanovení § 15 je upravený postup sudcu, ktorý v súvislosti s konkrétnym spisom zistí, že by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti, pretože má vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom. Svoje subjektívne stanovisko musí neodkladne oznámiť predsedovi súdu. Ak predseda súdu nemá pochybnosti o odôvodnenosti postupu sudcu je riešenie jednoduché. Sudca sám s vylúčením súhlasí a predseda súdu rozhodne o pridelení veci inému sudcovi v súlade s rozvrhom práce. Predseda súdu však môže dospieť aj k záveru, že postup sudcu nie je opodstatnený. V takom prípade vec predloží nadriadenému súdu na rozhodnutie. Právo účastníka vyjadriť sa k návrhu sudcu výslovne upravuje navrhované znenie § 15 odsek 2 tak, že mu prislúcha v prípade ak predseda súdu predkladá vec na rozhodnutie nadriadenému súdu a určuje aj lehotu v ktorej tak má urobiť. Je to dôležité z hľadiska možnosti nadriadeného súdu posúdiť dôvodnosť námietky. Navrhovanou úpravou sa odstráni aj interpretačný problém možnej duplicitnej právnej úpravy (15a ods.1), ktorá sa však ani doposiaľ nevzťahovala na postup účastníka, pretože systematicky bola zaradená do § 15 ako odsek druhý, upravujúci postup sudcu a predsedu súdu.

Neodôvodnene široká poučovacia povinnosť by sa mohla dostať do rozporu s cieľom zefektívniť súdne konanie. Návrh novely ukladá povinnosť poučiť o možnosti vzniesť námietku zaujatosti len prvostupňovému súdu. Pojem prvostupňový súd treba vykladať v súlade s určením vecnej príslušnosti. Pre odvolacie a dovolacie konanie sa predpokladá automaticky možnosť namietat sudcu, ktorý vec prejednáva, odvolací prípadne dovolací súd však nemá poučovaciu povinnosť výslovne určenú.

Povinnosť účastníkov označiť v námietke zaujatosti dôkazy, ktorými môže byť námietka zaujatosti preukázaná mala za cieľ zabrániť podávaniu námietok, ktoré boli

vykonštruované a predlžovali konanie. Návrh novely v súlade s vyššie uvedeným cieľom navrhuje vypustiť túto časť odseku 3 a zároveň vylučuje použitie ustanovenia § 43 tohto zákona. Účastníci konania majú jasnú dispozíciu ako má byť námietka zaujatosti odôvodnená a po účinnosti novely č. 353/2003 Z. z. ju vo väčšine prípadov aj odôvodňujú. Nie je podľa názoru predkladateľa potrebné, aby súd aj v týchto prípadoch postupoval tak, že vyzýva účastníkov na odstránenie väd námietky. V prípade takejto právnej úpravy nemôže byť problémom ani dodržanie desaťdňovej lehoty na predloženie veci nadriadenému súdu, ani rozhodnutie o námietke v lehote 10 dní.

Vylúčenie sudcu alebo senátu znamená, že je zákonný dôvod na pridelenie veci inému sudcovi alebo senátu. Doterajšie znenie § 16 ods.2 vyvolávalo diskusiu o tom, či je predseda súdu pri určení iného sudcu alebo senátu obmedzený určitými vopred určenými pravidlami, alebo je určenie výslovne na jeho rozhodnutí. Nakoniec je nepochybne v súlade s ust. § 26 zákona č. 335/1991 Zb. v znení neskorších zákonov, aby sa tieto diskusie ukončili stanovením jasného pravidla, ktoré je v súlade s ústavnou zásadou zákonného sudcu. Predseda súdu opatrením, ktoré bude založené v spise a doručené podateľni súdu dá pokyn na pridelenie takejto veci inému sudcovi alebo senátu náhodným výberom .

Navrhované doplnenie § 16 odsekom 3 je reakciou na predlžovanie konania opakovaným predkladaním veci nadriadenému súdu vždy, teda aj v prípade, že ide o námietku podanú oneskorene, alebo námietku, v ktorej sa opakujú tie isté skutočnosti. V takomto prípade nie je potrebné predkladať vec nadriadenému súdu podľa odseku 1, a stačí v zápisnici skonštatovať, že ide o námietku podanú oneskorene alebo námietku, o ktorej už bolo rozhodnuté. Bez takejto sankcie koncentrácia viazaná na prvý úkon a na opakované námietky nemala zmysel.

K bodu 10 (§ 17):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným zamestnancom povereným sudcom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku , ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát.

K bodu 11 (§ 25):

Úprava reaguje na prijatie nového zákona o advokácii.

K bodom 12,13,14 (§ 29, 40, 44):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným zamestnancom povereným sudcom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“.

Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát. Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 15 (§ 40a):

Zákonom č. 549/2003 o súdnych úradníkoch bolo v súlade s Ústavou Slovenskej republiky upravené postavenie zamestnancov súdu poverených sudcom na rozhodovanie vo veciach vymedzených zákonom. Nie sú to iba vyšší súdni úradníci, preto návrh novely reaguje na túto skutočnosť úpravou vyjadrujúcou reálny stav postavenia súdnych úradníkov na súdoch.

K bodu 16 (§ 43 ods.2):

Do ustanovenia § 210a predkladateľ navrhuje doplniť nové dôvody autoremedúry, okrem iného aj pre prípad, že odvolaniu podanému proti uzneseniu prvostupňového súdu o odmietnutí podania, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania, môže v celom rozsahu vyhovieť prvostupňový súd. Preto bolo potrebné doplniť aj do tohto ustanovenia zákona, že takéto procesné oprávnenie prvostupňový súd má s odkazom na ustanovenie § 210.

K bodu 17 (§ 44):

Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 18 (§ 48 ods.4):

Návrh novely reaguje na prijatie nového zákona o advokácii.

K bodom 19 až 22 (§ 49, 53, 54, 55)

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným zamestnancom povereným sudcom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát. Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 23 (§ 68):

Zmierovacie konanie, ktoré môže uskutočniť ktorýkoľvek súd uvedený v § 67, patrí medzi predbežné konania. Na základe navrhovanej úpravy ho môže vykonať sudca alebo poverený zamestnanec súdu.

K bodu 24 (§ 73):

Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 25 a 26 (§ 75a):

Zmena navrhovaná v odseku 1 je reakciou na znenie, ktoré vyžadovalo podanie návrhu napriek jasnému zaradeniu predbežného opatrenia týkajúceho sa maloletého dieťaťa bez akejkoľvek starostlivosti, prípadne dieťaťa, ktorého život, zdravie alebo priaznivý vývoj sú ohrozené medzi konania, v ktorých je možné začať konanie aj bez návrhu. Doplnenie slov „bez návrhu“ je iba presným vyjadrením zámeru predkladateľa. Nakoniec právna úprava v § 75a len zvyrazňuje osobitosť a urgentnosť prípadov, v ktorých súd musí konať okamžite. Nie je vylúčené konať aj na základe akéhokoľvek podnetu vydaním uznesenia podľa § 76 ods.1 písm. b) tohto zákona.

Vykonateľnosť rozhodnutia, ktoré súd musí vydať v lehote 24 hodín, vyžaduje, aby sa osobitným a výslovným spôsobom upravili otázky doručovania rozhodnutia súdu o okamžitom umiestnení dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. Navrhovaným doplnením § 75a o odsek 3 bude problém, ktorý pri interpretácii vznikal, pretože absentovala výslovná úprava, vyriešený. Rozhodnutie bude vykonateľné aj bez predchádzajúceho doručenia a otázka doručenia bude vyriešená dodatočne, po odovzdaní dieťaťa do dočasnej starostlivosti určenej osoby.

K bodom 27 až 29 (§ 77, 78, 81):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným zamestnancom povereným sudcom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát. Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 30 (§ 109):

Súdny dvor ES (ďalej len „ESD“) má výlučnú právomoc vydávať predbežné nálezy týkajúce sa

- d) výkladu zakladajúcich zmlúv (čl. 234 Zmluvy o založení ES v znení zmluvy z Nice ďalej len „ZES“) a čl. 105 Zmluvy o založení EURATOM v znení zmluvy z Nice), výkladu hlavy IV. (čl. 68 – vízová, azylová, prisťahovalecká a iná politika týkajúca sa slobody pohybu osôb). Vykladá akty uskutočnené orgánmi spoločenstva a výnimkou opatrení zabezpečujúcich, aby občania EÚ a príslušníci tretích krajín neboli kontrolovaní pri prekračovaní vnútorných hraníc a platnosť rámcových rozhodnutí, dohovorov, opatrení na uskutočnenie spolupráce v policajných a justičných veciach (čl. 35 Zmluvy o EÚ v znení zmluvy z Nice (ďalej len „ZEÚ“)
- e) výkladu a platnosti aktov orgánov spoločenstiev a ECB
- f) výkladu štatútov orgánov zriadených aktom Rady, ak to tieto štatúty stanovia.

V prípade, že je takáto otázka nastolená pred súdnou inštanciou členského štátu, môže súd požiadať ESD, aby o tejto predbežnej otázke rozhodol ak je

rozhodnutie nevyhnutné podľa úvahy súdu pre rozhodnutie vo veci. Ak dôjde k nastoleniu takejto otázky, pred súdom, ktorý rozhoduje konečným rozhodnutím bez možnosti opravného prostriedku podľa vnútroštátneho práva, predkladá ju aj tento súd na rozhodnutie ESD. Aktívnu legitimáciu na predloženie veci a formulovanie predbežnej otázky má teda súd podľa vnútroštátnej právnej úpravy.

Nález ESD o predbežnej otázke má účinky právoplatného rozsudku a je všeobecne záväzný. Podmienky prejudiciálneho konania vyplývajú najmä z čl. 234 odsek 2 a 3 ZES.

Záväzný výklad a posudzovanie platnosti práva ES počíta s troma výnimkami prípustnými v súlade s teóriou *acte clair*. Konanie nie je treba prerušiť a žiadať o rozhodnutie ESD v prípade

- ak sa ESD už k danej veci vyjadril v inom rozhodnutí
- ak už k takejto otázke existuje ustálená judikatúra ESD
- ak ide o výklad právneho aktu komunitárneho práva, ktoré vzhľadom na svoju jednoznačnosť nevyžaduje ďalší výklad ESD, pretože aj iné sudy členských štátov a ESD majú rovnaký právny názor.

Navrhovaná novela reaguje na požiadavku, aby vnútroštátny procesný predpis upravujúci konanie pred súdom výslovne pamätal aj na začlenenie prameňov práva ES/EÚ pri prejudiciálnom konaní.

K bodom 31 až 36 (§ 114):

Príprava pojednávania je z hľadiska kontradiktórnosti inštitútom, v rámci ktorého súd môže a má výrazným spôsobom nielen pripraviť pojednávanie tak, aby vec bola skončená spravidla na jedinom pojednávaní. Zároveň dáva účastníkom možnosť splniť všetky povinnosti, predložiť všetky dostupné dôkazy a ak je to možné ukončiť sporové konanie bez prieťahov naozaj na prvom stupni.

Navrhovaná úprava reaguje najmä na nepresnosti, ktoré vyvolávali interpretačné problémy a odsúvali nový procesný inštitút do polohy nevyužiteľnosti. Pri aplikácii vznikol aj problém, či dikcia zákona je určením povinnosti pre súd postupovať vždy podľa odseku 2 a vydávať uznesenie, ktorým uloží odporcovi povinnosti tam uvedené. Predstava predkladateľa nesmerovala k takejto interpretácii, naopak mala viesť k väčšej disciplíne odporcu, ktorý by za nesplnenie povinnosti musel znášať sankciu stanovenú zákonom najmä vo veciach, v ktorých je jeho stanovisko a obrana dôležitá.

Uvedený problém rieši navrhovaná úprava tak, že umožňuje súdu aby uznesenie podľa odseku 3 vydával podľa vlastnej úvahy v prípadoch, v ktorých to považuje za potrebné, čo vyjadruje pojmom „môže“ a pojmom „povaha veci alebo okolnosti prípadu“. Zároveň upresňuje, že použitie takehoto procesného postupu je možné vtedy, ak odporca nereagoval na výzvu podľa odseku 2 písm. a) a aktívnu účasť odporcu bežným procesným postupom nemôže dosiahnuť, hoci je potrebná. Následkom je vydanie rozsudku pre zmeškanie, ktorý súd môže vydať práve na základe nečinnosti odporcu v dôsledku zákonnej fikcie.

V zásade súd prípravu pojednávania vykonáva tak, že ak je to účelné, zabezpečí stanovisko odporcu, vyžiada všetky listiny, vykoná dokazovanie pred dožiadaným súdom a vykoná poučenie účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach uložených týmto zákonom. Treba zdôrazniť, že procesný postup súdu v rámci prípravy pojednávania môže výrazným spôsobom ovplyvniť dĺžku súdneho konania a zabrániť zbytočným prieťahom v konaní. Neúčelné je zabezpečovanie úkonov vymenovaných v odseku 2 v prípadoch, kedy je jednoznačné, že podanie vykazuje vady podľa § 43, že vo veci nie je oprávnený rozhodovať súd a podobne. Podľa odseku 6 rozhoduje o zrušení rozsudku pre uznanie súd, ktorý ho vydal a nepredkladá vec odvolaciemu súdu. Ospravedlniteľné dôvody treba vykladať podobne ako pri zmeškaní lehoty na podanie opravného prostriedku.

K bodu 37 (§115):

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa súdnej alebo inej právnej ochrany. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota takejto osoby neodstráni. Právnu istotu vytvára až právoplatné rozhodnutie vo veci. Právna zložitost' sporu nezabavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nedokonalým poznaním samej podstaty sporu, odbornou nepripravenosťou na pojednávanie, neodborným vedením jednotlivých pojednávaní a nariaďovaním dokazovania bez náležitého zistenia procesne významných skutočností pre toto dokazovanie.(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. Zn. I ÚS 47/96).

V priebehu posledných rokov sa stala otázka zbytočných prieťahov v konaní jednou z najdôležitejších aj z pohľadu dodržiavania čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Je v záujme účastníkov súdneho konania a zároveň v záujme Slovenskej republiky , aby súdne konanie prebehlo bez zbytočných prieťahov. Určenie lehoty, ktorá sa navrhovanou novelou zavádza je pre efektívne súdne konanie procesným rámcom, ktorý bude pôsobiť aj v prospech sudcu, najmä pri jeho ochrane v súvislosti s možnou náhradou škody podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci. Po začatí konania, teda po podaní návrhu na začatie konania na súd, začne sudca alebo poverený zamestnanec súdu s prípravou pojednávania a v lehote troch mesiacov oznámi účastníkom predpokladaný termín pojednávania vo veci. Termín pojednávania musí byť určený do šesť mesiacov od začatia konania, ak je potrebné termín pojednávania určiť. Sudcovia môžu v tejto súvislosti účinnejšie využívať súdnych úradníkov a efektívnou deľbou práce docieľiť aj koncentráciu návrhov účastníkov a úkonov súdu do prípravného štádia procesu.

K bodu 38 (§ 115a):

Ide o úpravu textu vo vzťahu k § 120 ods.2. písomný proces, teda prejednanie veci bez nariadenia ústneho pojednávania, je inštitút využívaný v mnohých štátoch Európy, ktorý prináša zrýchlenie vydania rozhodnutia. Platná právna úprava počítala s tým, že nebude využívaný v konaniach vo veciach podľa § 120 ods. 2 OSP. Pri aplikačnej praxi však sudcovia uvádzali, že vo veciach starostlivosti o maloleté deti, napr. pri určení výživného, alebo zmene rozhodnutia o zmene výživného, ak obaja

rodičia vyslovia s takouto zmenou súhlas, nie je potrebné vec prejednať a predvolávať na pojednávanie účastníkov konania. navrhovanou úpravou vzniká možnosť prejednať aj veci podľa § 120 ods. 2 mimo ústneho pojednávania. Bolo by v rozpore s cieľom noviel Občianskeho súdneho poriadku, aby bola úplne vylúčená takáto možnosť vo veciach podľa § 120 ods. 2 ak môže priniesť zrýchlenie súdneho konania a vydanie rozhodnutia.

K bodom 39 až 44 (§ 117, 118,119, 126, 127):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným povereným zamestnancom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát. Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 45 a 46 (§ 129):

Nie v každej veci nariaďuje súd ústne pojednávanie. Zavedením písomného procesu (§ 115a), právnu úpravou vydávania rozsudkov pre uznanie, keď nie je potrebné určovať termín pojednávania, pri aplikácii ustanovení občianskeho súdneho poriadku o dokazovaní vznikol problém, týkajúci sa vykonávania dôkazu listinou ako jedným z dôkazných prostriedkov. Aby sa jednotlivé ustanovenia nedostali do vzájomného rozporu, spôsob vykonania dôkazu listinou uvedený v odseku 1 neplatí vo veciach, v ktorých súd nie je povinný nariadiť pojednávanie.

Doplnenie slov „alebo samosudca „ súvisí s úpravou v rámci celého zákona.

K bodu 47 (§ 130):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným sudcom povereným zamestnancom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát. Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 48 (§ 137):

Navrhovaná úprava je reakciou na prijatie nového zákona o advokácii.

K bodom 49 a 50 (§ 138):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným sudcom povereným

zamestnancom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát.

K bodom 51 až 52 (§ 149)

Do legislatívneho procesu bol predložený návrh novej vyhlášky o odmeňovaní advokátov, ktorý nepoužíva pojem mimozmluvná odmena. V predloženom návrhu navrhuje predkladateľ vypustiť tento pojem a zároveň vypustiť odsek 3, ktorý je vzhľadom na vytvorenie jedinej komory advokátov nadbytočný. Aktualizuje sa poznámka pod čiarou k odkazu 34.

K bodu 53 a 54 (§ 151):

Rovnako je potrebné vypustiť zo znenia § 151 pojem „komerčný právnik“. Upravuje sa aj znenie tohto ustanovenia doplnením slov „alebo samosudca“.

K bodom 55 a 56 (§ 156)

Ustanovenie čl. 142 ods. 3 ústavy, ktoré obsahuje princíp verejného vyhlásenia rozsudku má povahu ústavného príkazu, teda povinnosti všeobecných súdov, ak rozhodujú formou rozsudku, vyhlasovať rozsudok verejne. Verejné vyhlásenie rozsudku sa v praxi uskutočňuje viacerými spôsobmi. Spôsob vyhlásenia rozsudku na pojednávaní, na ktoré boli predvolaní účastníci konania je v praxi bežný a nerobí pri výklade pojmu „verejné vyhlásenie rozsudku“ žiadny problém. Zavedením písomného procesu, možným rozhodnutím súdu rozsudkom na základe uznania alebo vzdania sa nároku ako aj rozhodovaním odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 písm. g) bez povinnosti určiť termín ústneho pojednávania, teda aj predvolania účastníkov konania, vznikol problém ako zabezpečiť informovanie verejnosti o termíne a čase vyhlásenia rozsudku. Navrhované znenie rieši tento problém tak, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznamuje miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v termíne najneskôr päť dní pred vyhlásením rozsudku. Verejnosť má právo, nie povinnosť využiť možnosť zúčastniť sa verejného vyhlásenia rozsudku.

K bodu 57 (§ 157)

Účastníci konania, ktorí nemajú záujem využiť podanie opravného prostriedku a výslovne sa tohto práva vzdajú po jeho vyhlásení, nemajú záujem ani o zjednodušené odôvodnenie rozsudku, naopak majú záujem o okamžité doručenie výroku rozsudku, ktorý je záväzný a zároveň je pre nich dôkazom o tom, že súd o ich nároku rozhodol. Pre zjednodušenie konania v takýchto prípadoch a v záujme účastníkov, navrhuje predkladateľ vypustiť odôvodnenie rozhodnutia.

K bodom 58 až 65 (§ 158, 168, 172, 174, 180, 187, 189, 192)

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným, sudcom povereným zamestnancom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát. Ide iba o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 66 až 68(§ 200b)

Námietky proti odmietnutiu vykonania zápisu podľa zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri môže podať navrhovateľ – žiadateľ o zápis, písomne na registrovom súde, ktorý vykonanie zápisu odmietol v lehote 15 dní. Od účinnosti zákona o obchodnom registri sa opakovane vyskytli otázky, na základe ktorých predkladateľ dospel k záveru, že je nevyhnutné upresniť právnu úpravu. Navrhovatelia sa totiž domnievali, že je potrebné aj námietky podať spolu s novým formulárom a že nestačí chýbajúce alebo vadné údaje uviesť v ich písomnom vyhotovení. Preto sa odseku 1 tohto ustanovenia výslovne uvádza, že ten, kto podáva námietky môže doplniť údaje a odstrániť nedostatky, pre ktoré bol návrh odmietnutý, priamo v texte námietok.

Zjednodušenie a urýchlenie konania viedlo predkladateľa aj k návrhu ďalších zmien. Vyšší súdni úradníci, ktorí posudzujú predložený návrh na zápis, zmeny zápisu a návrh na výmaz, uvádzajú v oznámení o odmietnutí zápisu presne tie nedostatky, ktoré boli dôvodom pre odmietnutie vykonania zápisu (8 ods. 4 zák. č. 530/2003 Z. z.). Pokiaľ ich navrhovateľ odstráni v celom rozsahu v písomne podaných námietkach, niet dôvodu aby o nich rozhodoval sudca, ktorý vlastne ani nemá inú možnosť, ako vykonať zápis (§ 200b ods.5). Sudcovia tak budú mať dostatok času na prejednávanie a rozhodovanie vecí, ktoré sú v ich právomoci, najmä vecí týkajúcich sa dosiahnutia zhody medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom inak ako na základe návrhu na zápis, zmenu zápisu alebo výmaz údajov podľa osobitného zákona.

K bodu 69 (§ 200e)

Pri opakovaných zmenách a návrhoch noviel občianskeho súdneho poriadku, došlo v tomto ustanovení k chybe, ktorá by mohla viesť ku komplikácii spočívajúcej v tom, že by súd musel o návrhu na vyhlásenie uznesenia členskej schôdze družstva o rozdelení likvidačného zostatku za neplatné rozhodovať rozsudkom na pojednávaní, hoci to nebol úmysel predkladateľa. Navrhovanou úpravou sa celé ustanovenie § 200e dáva do súladu s požadovaným riešením tejto problematiky.

K bodu 70 (§ 202 ods. 2)

Navrhovaná úprava tzv. bagateľných sporov bola zavedená ako nový inštitút v rámci dovolacieho konania novelou 353/2003. Jedným z kritérií odvolania, tak ako

bolo prijaté v odporúčaní č. R(84) 5 Výboru ministrov podľa čl.15.b Štatútu rady Európy v rámci zásad civilného procesu pre zlepšenie fungovania justície je obmedziť možnosť podať odvolanie na základe limitu hodnoty predmetu konania. Väčšina štátov Európy už vo svojich procesných pravidlách takúto úpravu má. Preto predkladateľ navrhuje v prípadoch, kedy je predmetom konania peňažné plnenie predstavujúce relatívne nízku sumu, vylúčiť možnosť podať odvolanie. Pre zjednodušenie sa navrhuje vyjadrenie peňažnej sumy určitým násobkom minimálnej mzdy. Pre jej určenie je rozhodujúci deň podania návrhu na súde prvého stupňa. Cieľom navrhovanej úpravy je v sporoch, v ktorých je predmetom konania relatívne nízka peňažná suma, rýchlejšie uspokojenie veriteľov. Vylúčenie odvolania určením presných pravidiel v zákone je možné, vyžaduje však, aby sa súd, ktorý rozhoduje v takýchto veciach zaoberal dôkladne dôvodmi rozhodnutia. Uvedené ustanovenie nie je v rozpore s čl. 46 ods.4 Ústavy SR, pretože podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane stanovuje tento zákon.

Na ilustráciu možno poukázať na spory v obchodných veciach, v ktorých je predmetom konania málokedy peňažná suma nižšia ako 10 000 Sk. Súdny poplatok, prípadné trovy právneho zastúpenia a hotové výdavky účastníkov tak bežne môžu teda prevýšiť predmet sporu. Ak má účastník vynaložiť rovnaké finančné prostriedky aj v odvolacom konaní, súdne konanie sa nielen predlžuje ale aj predražuje. Vo veciach občianskoprávných navrhuje predkladateľ nepripustiť odvolanie ak je predmetom konania suma neprevyšujúca polovicu minimálnej mzdy a vo veciach obchodných dvojnásobok.

K bodu 71 (§ 204)

Pri určení dlhšej lehoty na podanie odvolania proti rozsudku súdu novelou č. 353/2003 Z. z. vychádzal predkladateľ najmä z toho, že

- odvolateľ má možnosť uviesť rozsah a dôvody odvolania výlučne v lehote na podanie odvolania a nemá možnosť ich neskôr meniť
- má právo v tomto čase zadovážiť si všetky listiny, požiadať o pomoc práva znalú osobu, požiadať o právne zastúpenie
- má povinnosť riadiť sa poučením súdu a odvolanie podať v súlade s týmto poučením

Vo veciach, v ktorých súd môže začať konanie aj bez návrhu nie je potrebné aby bola táto lehota predĺžená. Pre nesporné konania platia iné princípy dokazovania a predĺžená lehota na podanie odvolania, napríklad vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, zbytočne predlžuje konanie. Z tohto dôvodu sa do textu dopĺňajú slová „ rozsudku vydaného podľa § 120 ods. 2“, kde lehota na podanie odvolania bude rovnaká ako lehota na podanie odvolania proti uzneseniu, teda 15 dní.

K bodu 72 až 75 (§ 209 a 210)

Účastník konania, ktorý podáva odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa má jednak dostatok času na zváženie svojho rozhodnutia, jednak dostatok času na vypracovanie odvolania vo forme a s obsahom, ktorý je pre odvolací súd rozhodujúci. Znenie tohto ustanovenia navrhnuté a schválené novelou č. 353/2003 bez úpravy

a ďalšieho zjednodušenia postupu súdu nemá význam a navyiac prinieslo do aplikačnej praxe problémy súvisiace s plynutím lehôt na predloženie veci odvolaciemu súdu. Viaceré otázky sa týkali aj postupu súdu prvého stupňa v prípadoch, keď ide o odvolanie, ktoré bolo podané po lehote, prípadne proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Nie je potrebné podľa názoru predkladateľa, aby o odvolaní podanom oneskorene alebo o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné rozhodoval odvolací súd a aby v nich platilo univerzálne pravidlo odstraňovať vady odvolania. Návrh smeruje k tomu, aby v takýchto prípadoch rozhodol súd, ktorý vydal prvostupňové rozhodnutie a iba v prípadoch, v ktorých nebude možné rozhodnúť podľa tohto ustanovenia a nebude možné rozhodnúť autoremedúrou, doručil odvolanie protistrane a vyzval ju, aby sa k odvolaniu vyjadrila, ak to považuje za potrebné. Lehota na predloženie veci odvolaciemu súdu sa upravuje tak, že súd prvého stupňa má vec predložiť najneskôr v lehote desať dní po uplynutí času, ktorý bol určený na vyjadrenie sa k odvolaniu.

Napriek tejto procesnej konštrukcii je možné, že súd prvého stupňa nesprávne vypočíta lehotu na podanie odvolania alebo nesprávne posúdi charakter rozhodnutia z hľadiska prípustnosti odvolania. Pre takéto prípady musí existovať možnosť opravného prostriedku, o ktorom v zmysle ustanovenia § 210a môže rozhodnúť opäť súd prvého stupňa, ak mu vyhoví v celom rozsahu. Ak mu nevyhoví, predloží vec na rozhodnutie o odvolaní.

Pri takto navrhnutej úprave § 209 a 210, nie je v § 209 odsek 3 potrebný.

K bodu 76 (§ 210a)

Rozhodnutie autoremedúrou sa v procesnom práve využíva ako inštitút už dlhú dobu. Napriek mnohým novelizáciám neboli prípady autoremedúry rozšírené, hoci takýto postup môže urýchliť a zefektívniť súdne konanie, pretože ušetrí čas spojený s predkladaním veci odvolaciemu súdu a jeho rozhodnutím. V návrhu novely sa počíta s rozhodnutím autoremedúrou aj v prípadoch keď prvostupňový súd odmietol odvolanie z dôvodov uvedených v § 209 alebo odmietol návrh podľa § 43 ods.2. Pri uzneseniach, ktorými sa odmieta podanie, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania je toto riešenie praktické aj z toho dôvodu, že ak účastník spolu s odvolaním doplní všetky údaje a odstráni tie nedostatky, pre ktoré nebolo možné v konaní pokračovať, môže súd svoje uznesenie zrušiť bez toho aby vec bolo potrebné predložiť odvolaciemu súdu. Iba v prípade, že odvolaniu nemôže v celom rozsahu vyhovieť, pretože podmienky nie sú splnené, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

K bodu 77 (§ 241)

Navrhnutá zmena vyplýva zo zmeny zákona o advokácii.

K bodu 78 (§ 244 ods.2)

V súčasnosti už nie len právnickým osobám, ale aj fyzickým osobám môže byť zákonom zverené rozhodovanie o právach a povinnostiach iných fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

K bodu 79 (§ 244 ods.4)

Spresňuje sa znenie ustanovenia , ktorým sa do právomoci správneho súdnictva zakotvilo konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

K bodu 80 (§ 244 ods.5)

Nové znenie tohto ustanovenia vyjadruje, že v správnom súdnictve okrem preskúmavania rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§244 ods.1 až 3) a konania proti nečinnosti (§244 ods.4) súdy konajú ako správne súdy aj v ďalších veciach.

K bodom 81 a 82 (§246 ods.2 a 246a ods.1)

Ustanovenie o vecnej príslušnosti najvyššieho súdu prešli v ostatnom čase viacerými zmenami v súvislosti s postupným prechodom prvostupňových agend v správnom súdnictve na krajské súdy, ako správne súdy. Navrhovanou novelou bude do vecnej príslušnosti krajských súdov patriť aj preskúmavanie rozhodnutí ústredných orgánov, z ktorých budú podliehať preskúmaniu najvyšším súdom už len tie rozhodnutia, kde to výslovne ustanoví osobitný zákon. Už v súčasnosti nepodliehajú vecnej príslušnosti najvyššieho súdu rozhodnutia orgánov s celorepublikovou pôsobnosťou(aj keď nie sú ústrednými orgánmi štátnej správy), pokiaľ tak neustanovuje osobitný zákon- čo sa ponecháva aj naďalej. Ide najmä o rozhodnutia Rady pre vysielanie a retransmisiu, Slovenskej komory advokátov, do úvahy tiež prichádzajú rozhodnutia Bankovej rady NBS. Výhľadovo, v súvislosti s rekodifikáciou OSP možno počítať s vecnou príslušnosťou NS SR úplne výnimočne.

Na základe predkladanej novely odbudne NS SR najmä agenda služobných pomerov, štátnozamestnaneckých pomerov, verejného obstarávania a všetky iné rozhodnutia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy vydané v riadnom inštančnom postupe i v mimoodvolacom konaní.

Výrazný nárast agendy správneho súdnictva možno so zreteľom na navrhovanú miestnu príslušnosť(podľa sídla ústredného orgánu štátnej správy) očakávať na Krajskom súde v Bratislave. Personálne posilnenie tohto súdu, ako aj ďalších krajských súdov bude riešené v rámci materiálu predkladaného vláde SR o ďalšom zdokonaľovaní správneho súdnictva.

Vo vecnej príslušnosti NS SR sa však ponecháva na tento čas konanie proti nečinnosti a proti zásahom ústredných orgánov štátnej správy a iných orgánov s celorepublikovou pôsobnosťou podľa štvrtej a piatej hlavy V. časti OSP. Je to tak aj z dôvodu postupného prechodu agendy, ako aj z dôvodu, že v uvedených veciach nie je prípustný opravný prostriedok na najvyšší súd.

K bodom 83 a 84 (§ 246b ods.2 a 3)

Skúsenosti ukazujú, že je možné rozšírenie rozhodovania samosudcom na Krajskom súde vo všetkých veciach rozhodovaných v správnom súdnictve na okresnom súde. Ustanovenie doterajšieho odseku 3 vzhľadom na úpravu odseku 2 a ako aj vzhľadom na vylúčenie opravných prostriedkov vo veciach rozhodovaných najvyšším súdom, sa stalo nadbytočným.

K bodu 85 (§ 246c)

V záujme odstránenia doterajších nejasností s rozsahom aplikácie IV. časti o opravných prostriedkoch sa ustanovuje, že opravný prostriedok je prípustný, len ak je to výslovne ustanovené v ustanoveniach o správnom súdnictve. Tým sa vymedzuje druh aj prípustnosť opravného prostriedku.

K bodu 86 (§ 246d)

Nové ustanovenie odstraňuje nedostatok doterajšej právnej úpravy, lebo sa ním prerušuje zo zákona plynutie lehôt pre zánik zodpovednosti za priestupky, správne delikty a pod. Vydávanie rozhodnutí v týchto veciach hmotnoprávne predpisy obmedzujú lehotami, ktoré počas súdneho konania (často na základe účelovo podaných žalôb) uplynú, v dôsledku čoho v prípade zrušenia rozhodnutia správneho orgánu už nie je dostatok času na ďalšie konanie a uloženie sankcie , ak sú pre to inak splnené zákonné podmienky.

K bodu 88 (§ 250b ods.4)

V nadväznosti na úpravu § 246c sa dopĺňa možnosť podania opravného prostriedku.

K bodu 89 (§ 250c)

Pokiaľ súd preruší konanie **podľa § 109 ods.1 písm. c)** v súvislosti s požiadaním ESD o vyriešenie predbežnej otázky, odloženie vykonateľnosti žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy bude obligatórne.

K bodu 90 (§205ia)

V správnom súdnictve sa v zahraničí uplatňujú výrazne dlhšie lehoty na vyhlásenie rozhodnutí vo veci samej po uskutočnenom pojednávaní. V správnom súdnictve ide často o preskúmavanie zložitých právnych otázok. Podľa ustanovenia § 158 OSP je možné vyhlásenie rozhodnutia oddialiť len o päť dní od ukončenia pojednávania. Navrhovaná doba jeden mesiac sa javí optimálnou v záujme zachovania prijateľnej dĺžky konania v správnom súdnictve a zároveň umožní náležite zvážiť rozhodnutie vo veci a pripraviť jeho odôvodnenie.

K bodom 91 a 92 (§ 250j a 250ja)

Spresňuje sa a sprehľadňuje doterajšie znenie § 250j, v ktorom boli obsiahnuté ustanovenia o spôsobe rozhodnutia správneho súdu v prvom stupni, ako aj podmienky podania odvolania.

V navrhovanom znení bude v ustanovení § 250j upravené len rozhodnutie súdu prvého stupňa a v ustanovení § 250ja podmienky podania odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu a spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa skúseností súdnej praxe sa v ustanovení § 250j ako dôvod zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej správy doplnili dôvody (písm. e) a f)). Kasačný princíp rozhodovania zostal však zachovaný, rovnako výnimka z toho princípu uvedená v § 250j ods.3 (doteraz v totožnom znení je upravená v § 250j ods.5).

Na rozdiel od súčasnej úpravy už nebude možné podať odvolanie proti rozsudkom najvyššieho súdu, pokiaľ rozhodne o podanej žalobe alebo o opravnom prostriedku ako súd vecne príslušný podľa §246 ods.2 OSP. Navrhovaná úprava je opodstatnená preto, lebo najvyšší súd bude rozhodovať len v jedinej inštancii, len celkom výnimočne, tam,. Kde jeho vecnú príslušnosť ustanoví osobitný zákon. U takto zúženej vecnej príslušnosti nie je dôvodné, aby rozhodnutia najvyššieho súdu boli preskúmané samotným najvyšším súdom, aj keď v inom a rozšírenom zložení senátu.

K bodu 93 (§ 250n)

Aj v konaní podľa tretej hlavy je dôvodné upraviť obligatórnosť odkladu vykonateľnosti správneho rozhodnutia, ak bolo konanie z dôvodov podľa § 109 ods. 1 písm. c) prerušené.

K bodu 94 (§ 250p)

Upravuje sa možnosť odvolania obdobne, ako je to uvedené v § 250d ods.3.

K bodu 95 (§ 250q ods.2)

Ani v konaní podľa tretej hlavy nemožno vylúčiť potrebu rozhodovania spôsobom uvedeným v § 250j ods.3 vo veciach uvedených v § 250i ods.2. Praktické to bude najmä pri preskúmaní rozhodnutí vo veciach samosprávy starostami (primátormi) a predsedami samosprávnych krajov napr. o sankciách.

K bodu 96 (§ 250s ods.1)

Obdobne ako v § 250ja ods.2 je možné proti rozsudku súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie správneho orgánu, možné podať odvolanie len z dôvodov uvedených v § 250 ods.2 písm. a) a b). zachováva sa tak rozsah odvolania upravený aj v súčasnosti, ide len o presnejšie legislatívne vyjadrenie.

K bodu 97(§ 250s ods.2)

Ide o spresnenie doterajšej úpravy možnosti dovolania proti rozsudku najvyššieho súdu vo veciach dôchodkového zabezpečenia.

K bodu 98 (§ 250v ods.6)

Vzhľadom na závažnosť záveru o tom, že odpadli dôvody na ďalšie konanie o zásahu, zveruje sa aj rozhodnutie o zastavení konania z tohto dôvodu navrhovanou úpravou senátu (súdu).

K bodom 99 až 111 (§ 253, 259,260,263,264,265,266,270,272,273,273a):

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným, sudcom povereným zamestnancom nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku , ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát.

K bodu 112 (§ 274)

Do tohto ustanovenia navrhuje predkladateľ zapracovať výslovne použitie ustanovení o výkone rozhodnutia aj na rozhodnutia ESD a Súdu prvého stupňa, rozhodnutia Komisie a Rady , rozhodnutia a nariadenia ECB ukladajúce peňažný záväzok iným osobám ako štátu. Do navrhovaného znenia sa tak premieta čl. 244 a čl.256 ZES.

K bodom 113 až 129 (§ 287, 290, 291, 316, 326, 327, 328, 328a, 331, 333, 341, 342, 343, 345, 347, 348, 349)

V platnom znení občianskeho súdneho poriadku napriek zmenám viazaným na rozhodovanie samosudcom, senátom alebo iným, sudcom povereným zamestnancom, nedošlo doposiaľ k dôslednej úprave pojmov. Navrhované znenie novely reaguje na uvedený problém v celom texte zákona a uvádza v súlade s jednotlivými ustanoveniami pojmy „súd“ alebo alternatívu „predseda senátu alebo samosudca“. Tá časť občianskeho súdneho poriadku , ktorá upravuje prvostupňové konanie sa totiž používa aj pre procesný postup odvolacieho súdu (§ 211) a dovolacieho súdu (§ 243c), kde rozhoduje senát.

K bodu 130 (§ 372k)

V správnom súdnictve sa po nadobudnutí účinnosti zákona bude konať podľa účinného procesného predpisu s tým, že pokiaľ ide o vecnú príslušnosť, veci , ktoré napadli na najvyšší súd, ako vecne príslušný , budú najvyšším súdom aj prejednané a rozhodnuté. Vo všetkých veciach, ktoré najvyšší súd rozhodol, bude prípustné odvolanie, pokiaľ nepôjde o veci, ktoré napadli po nadobudnutí účinnosti zákona.

K bodom 131až 134 (§ 374)

Na základe zákona č. 549/2003 o súdnych úradníkoch, nie je v súčasnej dobe znenie odseku 1 písm. a) v súlade s existujúcim právnym stavom. Použitie pojmu „súdni úradníci“ namiesto pojmu „súdni tajomníci“ presnejšie vymedzuje v splnomocňovacom ustanovení, koho sa môže všeobecne záväzný právny predpis ak ide o určenie úkonov ktoré môže vykonávať iná osoba ako sudca, týkať.

V ďalších odsekoch tohto ustanovenia je právna úprava týkajúca sa justičných čakateľov a súdnych úradníkov rozporná. Ak je podané odvolanie proti rozhodnutiu, ktoré vydal justičný čakateľ, môže mu úplne vyhovieť sudca. Jeho rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa a možno ho napadnúť odvolaním. Zložitá úprava týkajúca sa súdnych úradníkov bola predmetom kritiky najmä zo strany sudcov. Preto v návrhu novely predkladateľ zjednocuje postup justičných čakateľov a súdnych úradníkov a to aj pokiaľ ide o postup sudcu, ktorý si môže vyhradiť rozhodovanie vo veciach zverených tejto kategórii štátnych zamestnancov (odsek 2) aj pokiaľ ide o postup čakateľov a súdnych úradníkov pri rozhodovaní (navrhovaný odsek 3).

Proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakateľom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník, môže úplne vyhovieť sudca. Toto znenie je v súlade s Čl. 142 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rešpektuje povinnosť sudcu rozhodnúť o odvolaní, ktoré vydal zamestnanec súdu poverený sudcom. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Aj v tomto prípade bude o odvolaní rozhodovať sudca, ktorý uvedie v predkladacej správe pre odvolací súd, že nemieni odvolaniu vyhovieť a rozhodnutie preskúma odvolací súd.

K čl. II

Občiansky súdny poriadok bol novelizovaný 45 krát . V poslednom období sa novely týkali viacerých ustanovení, ktoré súvisia s úpravou hmotnoprávných predpisov nadväzujúcich na povinnosť transponovať do právneho poriadku Slovenskej republiky smernice EÚ a ktoré boli v gescii aj iných ústredných orgánov štátnej správy. Je preto nevyhnutné, aby v Zbierke zákonov bolo publikované úplné znenie Občianskeho súdneho poriadku, ktorý je procesným predpisom na základe ktorého postupujú v občianskom súdnom konaní súdy aj účastníci.

K čl. III

Účinnosť zákona sa navrhuje s ohľadom na dĺžku legislatívneho procesu na 1. júl 2004.